

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

28 лютого 2019 р.

Київ

№ 7-рк

Державне підприємство «НАЦІОНАЛЬНІ
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ»

Про вжиття заходів, спрямованих
на розвиток конкуренції

- (1) На підставі інформації, отриманої із звернення товариства з обмеженою відповідальністю «Ю-КОНТРОЛ» (далі – ТОВ «Ю-КОНТРОЛ») від 11.09.2018 № 1109/018-1К (вх. № 8-01/11279 від 20.09.2018), Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) проведено перевірку державного підприємства «НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ» (далі – ДП «НАІС») щодо дотримання ним вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час надання доступу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
- (2) Відповідно до пункту 7 частини другої статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (далі – Закон) суб'єктам приватного права може надаватися прямий доступ до Єдиного державного реєстру в електронному вигляді у режимі реального часу на платній основі на підставі договорів, укладених з технічним адміністратором.
- (3) Відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України № 593 від 08.09.2016 «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (далі – постанова КМУ № 593) відомості, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр), надаються, зокрема: в електронному вигляді з використанням сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу Єдиного державного реєстру з метою обробки та перетворення відкритих відомостей Єдиного державного реєстру для їх подальшого сприйняття автоматизованими та інформаційними системами.
- (4) У випадку, визначеному пунктом 4 постанови КМУ № 593, критерії, строки, порядок надання відомостей з Єдиного державного реєстру, умови та розмір плати за надання сервісної послуги визначаються в договорах, укладених з технічним адміністратором Єдиного державного реєстру.
- (5) Відповідно до пункту 16 частини першої статті 1 Закону технічний адміністратор Єдиного державного реєстру (далі – технічний адміністратор) – визначене Міністерством юстиції України державне унітарне підприємство, віднесене до сфери його управління, що здійснює заходи із створення, доопрацювання та

супроводження програмного забезпечення Єдиного державного реєстру, порталу електронних сервісів та відповідає за їх технічне й технологічне забезпечення, збереження та захист даних, що містяться в Єдиному державному реєстрі, надає, блокує та анулює доступ до Єдиного державного реєстру та проводить навчання роботі із цим реєстром.

- (6) Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 25.06.2015 № 1059/5 «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України» адміністратором Єдиних та Державних реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України, визначено державне підприємство «Національні інформаційні системи» (далі – технічний адміністратор).

Технічний адміністратор здійснює заходи зі створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення реєстрів, відповідає за їх технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, здійснює технічні та технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до цих реєстрів, а також інші заходи (дії), передбачені законодавством.

У межах адміністрування технічний адміністратор здійснює заходи зі створення, впровадження та супроводження, інформаційного та технічного обслуговування, модернізації веб-ресурсів та веб-сервісів Міністерства юстиції України, надає у випадках, визначених законодавством, послуги у сфері функціонування Єдиних та Державних реєстрів, здійснює технічне та технологічне супроводження інформаційної взаємодії Міністерства юстиції України й адміністратора Єдиних та Державних реєстрів із метою оперативного вирішення питань, що стосуються функціонування реєстрів.

- (7) За інформацією зі звернення, адресованого Комітету, листом від 11.10.2017 № 1110/2017_1К ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» звернулося до ДП «НАІС» щодо укладення договору про надання сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – сервісна послуга). Проте ДП «НАІС» відмовило ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» в укладенні такого договору, повідомивши в листі від 17.11.2017 № 5270/08.2.14 про те, що Головне слідче управління Служби безпеки України проводить досудове розслідування у кримінальному провадженні № 2201600000000281 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень і питання щодо можливості укладення відповідного договору з ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» буде розглянуто ДП «НАІС» після отримання офіційних висновків правоохоронних органів у вказаному кримінальному провадженні.
- (8) При цьому, як повідомляє у зверненні ТОВ «Ю-КОНТРОЛ», зазначена обставина жодним чином не обмежує правоздатності товариства щодо можливості укладення цього договору й отримання сервісної послуги, якою користуються десятки інших суб'єктів господарювання. До того ж товариство не є учасником зазначеного та будь-якого іншого кримінального провадження або юридичною особою, щодо якої кримінальне провадження здійснюється.
- (9) Для усунення обмеження прав на отримання сервісної послуги, ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» звернулось до суду з позовом про спонукання до укладення зазначеного договору. Під час розгляду господарської справи № 910/1203/18 ДП «НАІС», як відповідач, у

відзиві посилалось на рекомендацію Головного слідчого управління Служби безпеки України (лист від 04.08.2017 № 30/1/4-5826/ДСК) щодо утримання від укладення договору про надання сервісної послуги.

- (10) Отже, підставою для прийняття ДП «НАІС» рішення про відмову в укладенні з ТОВ «Ю-КОНТРОЛЬ» договору про надання сервісної послуги була інформація з листа Служби безпеки України (для службового користування).
- (11) Рішенням господарського суду міста Києва від 17.04.2018, що було залишено в силі постановою Київського апеляційного господарського суду від 04.07.2018, вимоги ТОВ «Ю-КОНТРОЛЬ» задоволено в повному обсязі та зобов'язано ДП «НАІС» укласти договір про надання сервісної послуги.
- (12) У вищевказаних рішеннях суду, зокрема, встановлено, *«...що законодавством України не передбачено жодної можливості правоохоронних органів будь-яким чином впливати на господарську діяльність підприємства щодо набуття прав і обов'язків, в т. ч. укладення договору. Крім того, матеріали справи не містять належних доказів щодо підтвердження факту несанкціонованого втручання товариства з обмеженою відповідальністю «Ю-КОНТРОЛЬ» в роботу Державного реєстру речових прав на нерухоме майно».*
- (13) Як випливає із зазначеного рішення, ДП «НАІС» було неправомірно відмовлено в наданні доступу до відомостей Єдиного державного реєстру. При цьому жоден інший суб'єкт, крім ДП «НАІС», не може надавати такі послуги, отже, останнє має ознаки монопольного (домінуючого), а його дії з неправомірної відмови в доступі за певних обставин можуть бути кваліфіковані як зловживання монопольним (домінуючим) становищем у вигляді відмови в реалізації послуги за відсутності альтернативних джерел та тягнути відповідальність у вигляді штрафу.
- (14) У Комітеті відсутня інформація та копії документів, які б свідчили про з'ясування державним підприємством фактичних обставин та причин, що перешкоджають та/або унеможливають укладення договору про надання сервісної послуги саме з ТОВ «Ю-КОНТРОЛЬ». При цьому повноваження доступу суб'єктів господарювання до відомостей Єдиного державного реєстру належать саме ДП «НАІС» та останнє одноособово приймає рішення про надання/ненадання такого доступу та відповідно несе відповідальність у випадку неправомірного ненадання такого доступу.
- (15) За інформацією з листа ДП «НАІС» від 28.01.2019 № 326/03.2-09 (вх. № 8-08/1263 від 30.01.2019), після отримання листа Служби безпеки України підприємством могли бути вжиті такі упереджувальні заходи, спрямовані на запобігання нанесення економічних збитків та репутаційних втрат інтересам держави у сфері інформаційної безпеки: утримання від укладення Договору про надання сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; коригування режиму доступу до порталу електронних сервісів із метою ускладнення його використання непередбаченим способом, зокрема, від перенавантаження великою кількістю автоматично згенерованих запитів. ДП «НАІС» обрало саме утримання від укладення договору як упереджувальний захід.

(16) За інформацією ДП «НАІС», ТОВ «Ю-КОНТРОЛЬ» було надано доступ до програмного інтерфейсу Єдиних та Державних реєстрів Міністерства юстиції України на умовах договору від 02.08.2018 № 02-08/18.

З метою здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції та запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись пунктом 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Антимонопольний комітет України надає державному підприємству «НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відмовляти в доступі до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та наданні послуг виключно за умови підтвердження передбачених законодавством підстав для такої відмови.

2. Здійснювати заходи щодо недопущення неправомірних відмов у доступі до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та наданні послуг.

3. За умови отримання інформації, документів та/або рекомендацій від органів влади та/або правоохоронних органів, уживати заходів для підтвердження такої інформації в частині наявності законодавчо визначених підстав для відмови в доступі до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань/наданні послуг.

Головуючий –
заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

А. BOBK